

ب - در تقسیم‌بندی ارکان هر تعاونی، هیأت مدیره براساس ماده ۳۶ قانون، مسئولیت اداره امور و بازرسی بموجب ماده ۴۱ بویژه بند یک آن، مسئولیت نظارت مستمر بر انطباق نحوه اداره امور تعاونی و عملیات و معاملات انجام شده با اساسنامه و قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های مربوط را همراه با دیگر وظایف نظارتی مصرح در ماده قانونی مرقوم، برعهده دارد.

ج - ضمناً مغایر با نظرات ابرازی در پرسش مطروحه، با اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی در مجلس شورای اسلامی به تاریخ ۷/۷/۷۷ از جمله «تبصره یک ماده ۸» موضوع الزام عضو به اشتغال در شرکتهای تعاونی تولیدی، منتفی شده و به تبع قطع رابطه بین «اشتغال» و «عضویت» در تعاونیهای تولیدی، ضمن آنکه موجب سلب ویژگی و امتیاز این نوع از شرکتهای تعاونی در مقایسه با انواع توزیعی تعاونیها شده و اجرای بند ۲ اصل ۴۳ قانون اساسی را عملاً با اشکال جدی

مواجه ساخته است، عبارت «تأمین و اداره واحد تولیدی با استفاده از تخصص و نیروی کار اعضاء» را نیز که به عنوان موضوع فعالیت در ماده ۳ اساسنامه شرکتهای تعاونی تولیدی درج می‌گردید به عبارت «تأمین و اداره واحد تولیدی» تغییر می‌دهد زیرا دیگر اشتغال اعضاء را نمی‌توان جزو لاینفک عضویت در شرکتهای تعاونی تولیدی دانست.

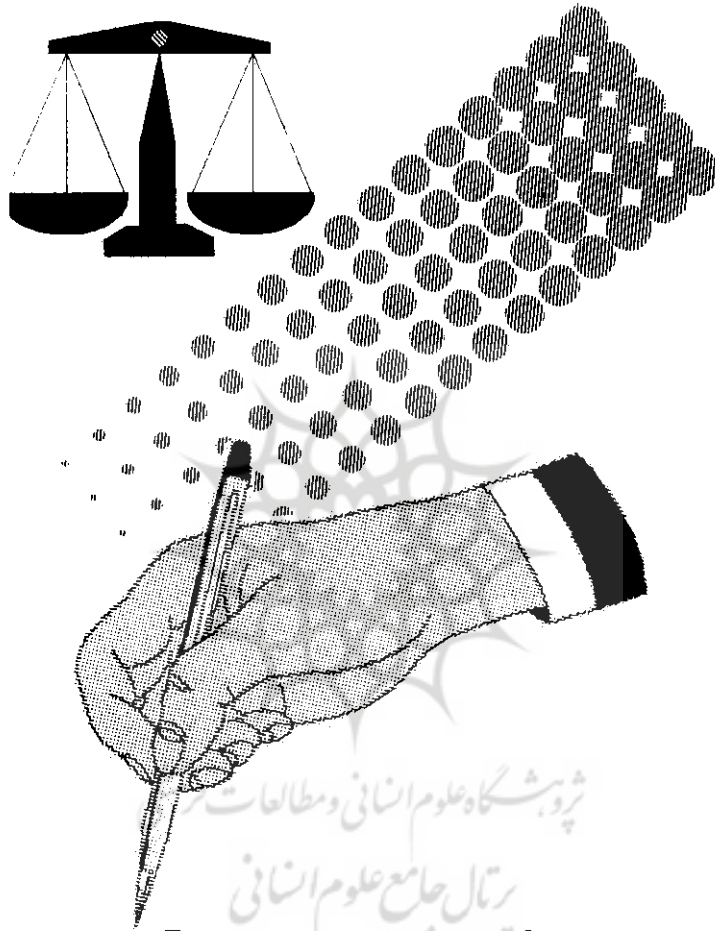
□ پرسش: معاون محترم اداره کل تعاون استانی که سابقه خدمت در امور کارشناسی تا سطح مدیریت در واحدهای اجرایی وزارت تعاون را برعهده داشته و در مباحث حقوقی مربوط به بخش تعاونی نیز صاحب‌نظر است، با استناد به مطالبی که در شماره ۱۹۹ ماهنامه تعاون، در مقام پاسخگویی به دو پرسش مطروحه، در همین مبحث درج گردیده، خواستار اعلام نظر در دو مورد زیر شده‌اند که

بترتیب با شرح و طرح هر مورد، مبادرت به اظهارنظر و پاسخ می‌شود:

۱- با توجه به اینکه یکی از شرایط اختصاصی عضویت در بعضی از تعاونیهای تولیدی ۷ نفره، استفاده از مهارت و نیروی کار اعضاء می‌باشد، و از طرفی بموجب ماده ۳۸ قانون بخش تعاونی، برای انتخاب بازرسی، داشتن شرایط عضویت الزامی است، درباره چگونگی انتخاب بازرسی در تعاونیهای تولیدی، با توجه به نظریه ابرازی در مبحث پرسش و پاسخ حقوقی صفحه ۷۲ ماهنامه تعاون شماره ۱۹۹ توضیح داده و اعلام نظر نمایم.

■ پاسخ: اهم دلایلی که نافی و ناهی انجام وظایف بازرسی در یک تعاونی با اشتغال به کار در همان تعاونی از جمله در شرکتهای تعاونی تولیدی (هفت نفره یا بیشتر) می‌باشند عبارتند از:

الف - تأکید و تصریح تبصره ماده ۴۱ قانون بخش تعاونی بر اینکه بازرسی یا بازرسان حق دخالت مستقیم در اداره امور تعاونی را ندارند.

پرسش و پاسخ حقوقی

○ سید یوسف اسماعیل صفوی

همچنین با اصلاح مواد ۳۸ و ۴۰ قانون بخش تعاونی، بازرس را می‌توان از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر عضو تعاونی، انتخاب نمود و شرکتهای تعاونی تولیدی نیز از این حکم اصلاحی قانون، مستثنی نیستند.

۲- در مواقعی که نشانی مرکز اصلی هر شرکت یا اتحادیه تعاونی در محدوده شهر یا شهرستانی که واقع است و در ماده ۶ اساسنامه درج شده با تصویب هیأت مدیره تغییر می‌یابد، تغییر مزبور می‌بایست همراه با مصوبه هیأت مدیره مبنی بر نشانی دقیق مرکز اصلی جدید تعاونی به وزارت تعاون یا واحد تابعه آن که شرکت یا اتحادیه تعاونی تحت نظارت آن قرار دارد، جهت ثبت و صدور آگهی ثبتی به مرجع ثبت مربوط ارسال و اعلام شود. لیکن ایجاد شعبه و یا تغییر محل آن یا تعطیل شعبه نیاز به ثبت نداشته و متأسفانه ماده ۶ اساسنامه‌های نمونه صحیح تنظیم نشده و می‌بایست مورد اصلاح قرار گیرد.

□ پرسش: آقای ناصر خیری با اعلام اینکه در حال حاضر عضو هیأت مدیره شرکت تعاونی مصرف فرهنگیان پارس آباد می‌باشد و در سال ۷۹ سمت بازرسی شرکت را برعهده داشته ضمن اعلام نیاز فوری و مبرم به پاسخ پرسش‌های خود، خواستار اعلام نظر در موارد زیر و درج پاسخ در نخستین شماره ماهنامه تعاون در مبحث پرسش و پاسخ حقوقی شده‌اند که بدینوسیله نظر ایشان اجابت می‌شود:

۱- اسناد مالی و ترازنامه و حساب عملکرد و سود و زیان دوره مالی منتهی به پایان سال مالی ۱۳۷۹ شرکت می‌بایست به تأیید بازرسانی که در تاریخ ۷۹/۱۲/۲۰ دوره بازرسی آنان به پایان رسیده، برسد یا به تأیید بازرسان سال مالی ۱۳۸۰ که در تاریخ ۷۹/۱۲/۲۷ به ثبت رسیده‌اند. توضیح اینکه بازرسان سال مالی ۱۳۸۰ بمدت ۱۱ ماه و ۲۰ روز در هیأت مدیره و شرکت تعاونی هیچگونه سمت و مسئولیتی نداشته‌اند.

■ پاسخ: نظر به اینکه بازرسان در شرکتهای تعاونی برای یکسال مالی به این سمت انتخاب می‌شوند و از طرفی سال مالی معمولاً طبق مقررات اساسنامه در پایان اسفندماه هر سال خاتمه می‌یابد، لذا برخلاف آنچه که اعلام داشته‌اید دوره خدمت و مأموریت بازرسان نمی‌توانسته است در تاریخ ۷۹/۱۲/۲۰ به پایان برسد زیرا در این تاریخ، سال مالی خاتمه نیافته و بازرسان سال مالی ۱۳۷۹ شرکت می‌بایست تا آخرین روز اسفند ماه سال ۷۹ به انجام وظیفه بازرسی ادامه داده و اسناد و مدارک و ترازنامه و سایر صورتهای مالی مربوط به سال

۷۹ در صلاحیت بررسی، تأیید و امضای بازرسان مزبور بوده است زیرا در ارتباط با دوره بازرسی منتخبین مجمع عمومی عادی سال ۷۹ می‌باشد. ضمناً در شرایط عادی، انتخاب بازرسان جدید قبل از پایان سال مالی ۷۹ با توجه به تصریح قانون مبنی بر انتخاب بازرسان برای یکسال مالی، صحیح و منطبق با قانون انجام نپذیرفته است.

۲- در صورتیکه مدیرعامل شرکت مانع انجام وظیفه بازرسان سال مالی ۱۳۷۹ در تأیید اسناد مالی سال مالی ۷۹ شرکت شده باشد و ترازنامه و حساب سود و زیان از لحاظ رعایت موازین حسابداری و نیز انجام هزینه‌ها توسط بازرسان وقت مواجه با اشکالاتی تشخیص داده شده باشد، آیا در شرایطی که بازرسان منتخب برای سال مالی ۱۳۸۰، هیچگونه مسئولیتی در قبال بررسی صورتهای مالی منتهی به آخر سال مالی ۷۹ و اسناد و مدارک مربوط نداشته‌اند، مجاز بوده‌اند صورتهای مالی سال ۷۹ را مورد تأیید و امضاء قرار دهند و در قبال این اقدام آنان، بازرسان سال مالی ۷۹ می‌توانند شکایات خود را به اداره تعاون و یا مراجع دیگر تسلیم نمایند؟

■ پاسخ: از جمله وظایف بازرس یا بازرسان اصلی هر دوره مالی شرکتهای تعاونی بشرح بندهای ذیل ماده ۴۱ قانون بخش تعاونی «نظارت مستمر بر انطباق نحوه اداره امور تعاونی و عملیات و معاملات انجام شده با اساسنامه و قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های مربوط» و «رسیدگی به حسابها، دفاتر، اسناد، صورتهای مالی از قبیل ترازنامه و حسابهای عملکرد و سود و زیان، بودجه پیشنهادی و گزارشات هیأت مدیره به مجمع عمومی» و «تذکر کتبی تخلفات موجود در نحوه اداره امور تعاونی به هیأت مدیره و مدیرعامل و تقاضای رفع نقض» و بالاخره «نظارت بر انجام حسابرسی و رسیدگی به گزارشهای حسابرسی و گزارش نتیجه رسیدگی به مجمع عمومی شرکت و مراجع ذیربط» است. امور یاد شده بالا که عیناً از وظایف تعیین شده برای بازرس یا بازرسان در ماده ۴۱ قانون بخش تعاونی نقل گردید، از جمله رسیدگی به حسابها، دفاتر، اسناد، صورتهای مالی سال ۷۹ و... از وظایف بازرسان سال مالی ۱۳۷۹ شرکت بوده است نه بازرسانی که علیرغم انتخاب زودتر از موعد، وظیفه رسیدگی به عملکرد سال مالی ۱۳۸۰ را برعهده دارند. طبعاً بازرسان سال مالی ۱۳۸۰ مسئولیتی در قبال عملکرد سال مالی ۷۹ شرکت و گزارشات و صورتهای مالی سال ۷۹ شامل ترازنامه، حساب عملکرد و سود و زیان منتهی به پایان سال مالی ۱۳۷۹ نداشته و

«هیأت مدیره می‌تواند معادل ۱۰ درصد اعضای کارمند را از میان متقاضیان عضویت آزاد را به عضویت شرکت بپذیرد.»

لیکن بهنگام ارائه اساسنامه مصوب مجمع عمومی و سایر مدارک لازمه به اداره کل تعاون استان تهران و تقاضای صدور تأییدیه ثبتی، کارشناس و رئیس اداره مربوط در اداره کل تعاون استان با استناد به اینکه شرکت‌های تعاونی مصرف کارمندی مجاز به پذیرش عضویت افراد غیرکارمند نمی‌باشند، از تأیید اساسنامه و ارسال آن به ثبت شرکتها، تا زمانی که مجدداً مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت تشکیل نشده و مطلب اضافه شده به ماده ۱۲ اساسنامه را بشرح فوق، حذف نکند، خودداری نموده‌اند. ایشان در خاتمه نامه ارسالی به دفتر ماهنامه تعاون، خواستار توضیح درباره علت استنکاف اداره کل تعاون استان تهران از ارسال اساسنامه مصوب مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت به اداره ثبت شرکتها شده‌اند.

□ پاسخ: از مجموعه قوانین و مقررات متعدد مصوب در طول چند دهه گذشته تاکنون از جمله ماده ۵۲ قانون استخدام کشوری که بموجب آن دولت مکلف شده است کمک‌های لازمه را مطابق با آئین‌نامه مصوب هیأت وزیران در اختیار شرکت‌های تعاونی کارمندان دستگاههای دولتی قرار دهد و آئین‌نامه اخیرالذکر که در سال ۱۳۶۲ به تصویب هیأت وزیران رسیده بویژه ماده ۶ آن که ذیحسابی دستگاههای دولتی موضوع آئین‌نامه مزبور را مکلف کرده است در وصول مطالبات مؤسسه تعاونی از اعضای خود همکاری لازمه را بنماید و مفاد اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون منع تصدی بیش از یک شغل دولتی مصوب سال ۱۳۷۳ مجلس شورای اسلامی، بطور قطع و یقین چنین استنباط می‌شود که یک شرکت تعاونی مصرف در صورتی «کارمندی» محسوب می‌شود که منحصرأ با عضویت کارکنان دستگاه دولتی مربوط تشکیل و ثبت شده باشد.

عضویت افراد آزاد بهر تعداد در یک شرکت تعاونی مصرف کارمندی، موجب سلب مزایا و بروز مشکلاتی برای شرکت و اعضای آن از جمله در موارد زیر می‌شود:

الف - شرکت تعاونی مصرف، وابستگی خود را به کارمندان دستگاه دولتی متبوع آنان از دست داده و به تبع آن نمی‌تواند از کمک‌های دولتی که برای تعاونیهای مصرف کارمندی اختصاص یافته، بهره‌مند شود.

ب - سلب معافیت‌های مالیاتی که برای تعاونیهای کارمندی در قوانین و مقررات مالیاتی پیش‌بینی و منظور

مجاز به دخالت در امور یاد شده که از وظایف بازرسان سال مالی ۱۳۷۹ شرکت می‌باشد، نبوده‌اند. متأسفانه اشکال اصلی از مقررات نحوه تشکیل مجامع عمومی (موضوع تبصره ۳ ماده ۳۳ قانون بخش تعاونی) ناشی شده است که در بند ۲ ماده یک آن به تشکیل مجمع عمومی حداقل دو ماه قبل از پایان دوره خدمت هیأت مدیره و یا بازرسان، توسط هیأت مدیره تکلیف شده است و اجرای این بند موجب شده که همواره بین بازرسان دوره مالی سابق و لاحق اختلاف ایجاد شده و وظایف بازرسان یا بازرسان دوره مالی بصورت ناقص انجام شده و بازرسان وقت نتوانند در مورد ترازنامه و حساب عملکرد و سود و زیان و بودجه پیشنهادی و گزارش هیأت مدیره به مجمع عمومی عادی سالانه، بررسی و اظهار نظر نمایند.

۳- در تفویض اختیارات هیأت مدیره به مدیرعامل چند نفر از ۵ نفر عضو هیأت مدیره شرکت می‌بایست رأی موافق بدهند. با فرض بر اینکه هر ۵ عضو اصلی هیأت مدیره در جلسه هیأت مدیره حضور یافته باشند؟

■ پاسخ: اولاً هیأت مدیره مجاز نیست همه اختیارات خود را به مدیرعامل تفویض نماید و برخی از اختیارات از جمله نصب و عزل مدیرعامل و قبول استعفای وی و نظارت بر عملیات مدیرعامل همچنین تعیین و معرفی صاحبان امضاها مجاز برای قراردادهای و اسناد تعهدآور تعاونی از وظایف و اختیاراتی هستند که قابلیت تفویض از سوی هیأت مدیره را به مدیرعامل ندارند. ثانیاً آن قسمت از اختیاراتی که به مدیرعامل تفویض می‌شود می‌بایست بطور دقیق مشخص شده و در صورتجلسه هیأت مدیره قید گردد. ثالثاً اختیارات تفویض شده همواره از سوی هیأت مدیره قابل سلب از مدیرعامل است. رابعاً از پنج عضو هیأت مدیره حاضر در جلسه باید ۴ نفر با تفویض اختیار یا اختیارات مشخص به مدیرعامل موافق بوده و ۴ عضو هیأت مدیره در این مورد رأی موافق دهند.

■ پرسش: رئیس هیأت مدیره یک شرکت تعاونی مصرف که با عضویت کارمندان یک سازمان دولتی در تهران تأسیس شده است، اعلام داشته که اخیراً در مجمع عمومی فوق‌العاده متشکله برای طرح و تصویب اساسنامه جدید منطبق با اصلاحات قانونی و آخرین نمونه اساسنامه مورد تأیید وزارت تعاون، با تصویب اکثریت بیش از سه چهارم آراء اعضای حاضر در جلسه، مطلب زیر به ماده ۱۲ اساسنامه شرکت که اختصاص به تعیین شرایط عضویت دارد، اضافه گردید:

شده است.

ج - ممنوعیت تصدی ریاست و عضویت هیأت مدیره و مدیریت عامل شرکت توسط اعضای کارمند دولت شرکت.

د - اعمال محرومیت‌ها و مجازات‌هایی برای کارمندان دولت در صورت تصدی عضویت هیأت مدیره و مدیریت عامل شرکت براساس مقررات قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل دولتی مصوب سال ۱۳۷۳ مجلس شورای اسلامی که انفصال موقت در نوبت اول تا انفصال دائم از خدمات دولتی در صورت تکرار و تحمل مجازات حبس تعزیری و محرومیت‌های دیگری را

شامل می‌شود.

بنا به دلایل بالا و ضرورت رعایت مصالح و منافع عمومی شرکت و اعضای آن، ایجاب می‌نماید که هرچه سریعتر مجمع عمومی فوق‌العاده را تشکیل داده و مجوز پذیرش متقاضیان آزاد به عضویت شرکت را با تصویب هیأت مدیره، از اساسنامه جدید حذف نموده و سپس نسبت به تحویل اساسنامه و مدارک لازمه به اداره کل تعاون استان تهران اقدام فرمایید. طبقاً در صورت رعایت مقررات، ارسال تأییدیه ثبت اساسنامه جدید به اداره ثبت شرکتها و صدور آگهی ثبتی و انتشار موضوع در روزنامه رسمی کشور، امکان‌پذیر خواهد شد.

بقیه از صفحه ۳۱

یا وسایل برقی در معرض خطر برق‌گرفتگی قرار دارند، باید علاوه بر ابزار ویژه این دستکش، کفش و کلاه مخصوص عایق الکتریسته با رعایت استاندارد شماره ۱۶۴۵ ایران تهیه شود و در اختیار آنان قرار گیرد.

ب - دستکشهای لاستیکی عایق پس از هر بار مصرف باید طبق ضوابط و ویژگیهای استاندارد شماره ۱۶۴۵ ایران توسط افراد ذیصلاح بررسی و کنترل و برای استفاده مجدد آماده شود.

۱-۳-۷- چکمه و نیم‌چکمه لاستیکی در محل کارهای مرطوب یا برای کارهایی که در آب انجام می‌شود، به منظور حفاظت پای کارگران در مقابل آب و گل و نظایر آن باید به تناسب نوع کار، چکمه و نیم‌چکمه لاستیکی با رعایت استاندارد شماره ۱۳۸۳ ایران تهیه شده، در اختیار آنها قرار گیرد.

۱-۳-۸- لباس ایمنی برای جوشکاری و مشاغل مشابه

برای جوشکاری و مشاغل مشابه آن که کارگران در معرض سوختگی و جراحات دیگر قرار دارند، باید لباس ایمنی با رعایت ویژگیهای استاندارد شماره ۱۳۷۷ ایران تهیه شود و در اختیار آنان قرار گیرد.

۱-۳-۹- ماسک حفاظتی در مواردی که جلوگیری از انتشار گرد و غبار و مواد شیمیایی یا تهویه محیط آلوده به مواد مزبور، از لحاظ فنی ممکن نباشد، باید ماسک یا وسایل حفاظتی مناسب تهیه شود

و در اختیار کارگران قرار گیرد. ایمنی تهیه شود و در اختیار کارگران قرار گیرد.

۱-۳-۱۰- کمر بند ایمنی

برای جوشکاری، سیمکشی یا هر نوع کار

دیگر در ارتفاع بیش از ۳ متر که امکان تعبیه سازه‌های حفاظتی برای جلوگیری از سقوط کارگران مقدور نباشد، باید کمر بند مسنن: انتشارات دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان وزارت مسکن و شهرسازی.